

Aanwijzingsbesluit DAEB voor het uitvoeren van ondersteunings-activiteiten door Projectbureau Energie van Utrecht B.V. aan bewonersinitiatieven in het kader van het Servicepunt Energie

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht

Gelet op:

- de artikelen 14 en 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU);
- het besluit van de Europese Commissie van 20 december 2011 (2012/21/EU), betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het VWEU op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen (Publicatieblad van de Europese Unie, L 7/3, 11 januari 2012) "DAEB-Vrijstellingsbesluit";
- artikel 158 van de Provinciewet;
- artikel 1.4, eerste lid van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 2022
- de Algemene wet bestuursrecht,

Overwegende dat:

- de provincie Utrecht de Europese en landelijke doelstelling onderschrijft om (uiterlijk) in 2050 CO₂-neutraal te zijn;
- de provincie deze doelstelling heeft vastgelegd in de Omgevingsvisie Provincie Utrecht;
- in de Omgevingsvisie tevens de ambitie is vastgelegd om in 2030 minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik in de provincie Utrecht op te wekken uit hernieuwbare bronnen op het eigen grondgebied;
- de provincie in de Energievisie heeft vastgelegd om te streven naar een klimaatneutrale energievoorziening in 2040, voldoende duurzame energie voor de gebouwde omgeving in 2050, jaarlijks gemiddeld 1,5 % energiebesparing per inwoner en minimaal 50% lokaal of publiek eigendom bij opwek- en warmtenetprojecten;
- een servicepunt voor het ondersteunen van bewonersinitiatieven voor energiebesparing, het verduurzamen van de warmtevoorziening en het opwekken van hernieuwbare elektriciteit daarin een belangrijke rol kan spelen;
- het Servicepunt Energie een maatschappelijk initiatief is waarbij energiecoöperaties en andere bewonersinitiatieven ondersteund worden met kennis en vaardigheden voor het ontwikkelen van projecten waarbij lokaal eigendom het uitgangspunt is;
- bij besluit van 13 december 2022 (docnr. USTP-279699493-38647) Projectbureau Energie van Utrecht B.V. (Voortaan: EVU) is aangewezen voor het uitvoeren van Diensten van Algemeen Economisch Belang betreffende het Servicepunt Elektriciteit;
- EVU in samenwerking met de Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) diverse activiteiten en diensten heeft ontwikkeld voor het ondersteunen van bewonersinitiatieven voor de periode 2026 t/m 2028;
- de diensten van EVU zich daarin onderscheiden van die van NMU, waarbij EVU uitsluitend bewonersinitiatieven gericht op de opwek van hernieuwbare elektriciteit uit zon en wind ondersteunt en zich richt op de planfase van collectieve warmteoplossingen zoals een warmtenet;
- EVU binnen de provincie Utrecht de koepel is voor energiecoöperaties en daarmee een uitgebreid netwerk heeft onder alle energiecoöperaties in de provincie. Dankzij dit netwerk kan EVU op een goede manier invulling geven aan het Servicepunt Energie waarmee energiecoöperaties en bewonersinitiatieven ondersteuning krijgen om hun projecten in lokaal eigendom te realiseren;
- EVU zich daarmee onderscheidt van andere marktpartijen die slechts op deelgebieden opereren en minder effectief zijn in het aanbieden van activiteiten die nodig zijn voor een goed functionerend Servicepunt Energie;
- de provincie Utrecht uit oogpunt van zorgvuldigheid een gedegen marktonderzoek heeft verricht naar de functie en het aanbod van de diensten van EVU voor het ondersteunen van bewonersinitiatieven voor zowel grootschalige als kleinschalige zon- en windprojecten, waartoe zij onder meer advies heeft ingewonnen bij Universiteit Utrecht en AS I-Search;
- de provincie Utrecht tevens een gedegen marktonderzoek heeft verricht naar het benutten van duurzame warmtebronnen en zich daarbij onder meer baseert op rapporten van Procap en de Participatiecoalitie;
- beide marktonderzoeken de functie en het belang van de activiteiten onderschrijven, doch dat hieruit eveneens is gebleken dat de markt niet of onvoldoende voorziet in activiteiten die invulling geven aan het Servicepunt Energie, namelijk helpdeskfunctie, community management, trainingen aanbieden en samenwerking aanjagen;

- het wenselijk is de werkzaamheden van EVU in het kader van het Servicepunt Elektriciteit voort te zetten onder de naam Servicepunt Energie en daarmee bij te dragen aan de ontwikkeling van projecten die voortvloeien uit bewonersinitiatieven;
- de provincie Utrecht op voorgaande gronden van mening is dat de activiteiten van het Servicepunt Energie het algemeen belang dienen en dat sprake is van marktfalen;
- hoewel van meerdere activiteiten van EVU kan worden vastgesteld dat deze niet economisch van aard zijn, evenwel discussie kan bestaan omtrent de vraag of de resterende activiteiten wel economisch van aard zijn;
- indien en voor zover de betreffende activiteiten van EVU economisch van aard zouden zijn, de provincie Utrecht die activiteiten wenst aan te wijzen als diensten van algemeen economisch belang (DAEB);
- in dit aanwijzingsbesluit bepaalde DAEB-activiteiten aan EVU, als subsidieontvanger, worden opgedragen;
- in nader te nemen subsidiebesluiten op grond van dit aanwijzingsbesluit compensatie zal worden verleend voor de uitvoering van een DAEB door EVU;
- toepassing wordt gegeven aan het DAEB Vrijstellingsbesluit, waardoor de compensatie voor het verrichten van de DAEB met de interne markt verenigbaar is en van de verplichting tot voorafgaande aanmelding als bedoeld in artikel 108 lid 3 VWEU is vrijgesteld.

Besluit:

vast te stellen het volgende aanwijzingsbesluit DAEB:

A. DAEB-activiteiten

1. Als diensten van algemeen economisch belang worden de volgende diensten aangewezen:
 - a. Generieke kennisdeling en netwerkbeheer: het opbouwen en faciliteren van een netwerk van energiecoöperaties met inbegrip van energiegemeenschappen en warmtegemeenschappen;
 - b. Advies op maat gericht op technisch-inhoudelijke, organisatorische- of financiële vraagstukken door het beantwoorden van vragen via een centrale helpdesk, door middel van adviesgesprekken of door kortdurende projectbegeleiding bij:
 - i. het oprichten van een energiecoöperatie met inbegrip van een energiegemeenschap of warmtegemeenschap;
 - ii. de planvormingsfase voor een collectieve warmteoplossing vanuit een bewonersinitiatief;
 - c. Specifieke kennisdeling gericht op technisch-inhoudelijke, organisatorische- of financiële vraagstukken middels trainingen en cursussen bij:
 - i. het starten van een project voor elektriciteitsopwekking uit zon- of windenergie;
 - ii. het begeleiden van bewonersinitiatieven in de planvormingsfase van een project voor een collectieve warmteoplossing;
 - d. Het opzetten en faciliteren van een intervisiegroep voor langjarige windprojecten die in ontwikkeling zijn;
2. De bovenstaande activiteiten worden nader uitgewerkt in de subsidieaanvraag van Projectbureau Energie van Utrecht B.V.

B. Betrokken onderneming

Bovengenoemde activiteiten worden opgedragen aan het Projectbureau Energie van Utrecht B.V. (EVU), ingeschreven in het handelsregister met KvK-nummer 80371477. EVU biedt diensten aan op het grondgebied van de provincie Utrecht.

C. Hoogte compensatie

- i. Het compensatiebedrag is niet hoger dan nodig om de netto kosten van de uitvoering van de DAEB te dekken;
- ii. Het compensatiebedrag wordt toegekend op basis van één of meerdere subsidieaanvragen door EVU;
- iii. In de subsidieaanvraag of aanvragen wordt op duidelijke wijze uiteengezet welke kosten noodzakelijkerwijs moeten worden gemaakt voor de realisatie van de hierboven genoemde DAEB-activiteiten. Hierover zal EVU zich na afloop van de activiteiten moeten verantwoorden.

D. Parameters voor berekening, controle en herziening van de compensatie

- i. De parameters voor de berekening, de controle en de herziening van de compensatie worden uitgewerkt in de subsidiebeschikking.

- ii. De maximale subsidie voor de DAEB-activiteiten bestaat in ieder geval uit:
 - a. de totale kosten die specifiek aan de DAEB-activiteiten zijn toe te rekenen, en
 - b. een passende bijdrage aan niet-specifiek aan de DAEB-activiteiten toe te rekenen indirecte kosten.
- iii. Uitsluitend kosten die doelmatig en redelijkerwijs nodig zijn voor de uitvoering van de activiteiten komen in aanmerking voor de berekening van de compensatie.
- iv. Gedurende de looptijd wordt op basis van tussenrapportages gecontroleerd of er sprake is van overcompensatie.
- v. Om dit inzichtelijk te maken, zal EVU:
 - a. een gescheiden boekhouding hanteren (inkomsten en uitgaven gescheiden administreren: DAEB-activiteiten - overige activiteiten;);
 - b. de ureninzet in een urenregistratiesysteem opnemen.

E. Looptijd

Deze DAEB-aanwijzing heeft een looptijd van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2028. De aanwijzing als DAEB eindigt om die reden op 31 december 2028.

F. Regeling om overcompensatie te vermijden

Om eventuele overcompensatie te vermijden en terug te vorderen gelden de volgende bepalingen:

- i. de maximale beschikbare compensatie bedraagt: € 623.000,--
- ii. aan het einde van de looptijd van de openbare dienstverplichting controleren Gedeputeerde Staten of er geen overcompensatie heeft plaatsgevonden.
- iii. EVU is gehouden na afloop van de activiteiten een vaststellingsaanvraag in te dienen bij Gedeputeerde Staten. Onderdeel van deze verantwoording is een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de gesubsidieerde activiteiten overeenkomstig de opgelegde verplichtingen hebben plaatsgevonden. Verder bevat de verantwoording een financieel verslag. Dit bestaat uit een overzicht van de activiteiten en de hieraan verbonden kosten en inkomsten.
- iv. EVU voert een boekhoudkundige scheiding tussen kosten en inkomsten verbonden aan de DAEB-activiteit enerzijds en kosten en inkomsten van haar overige activiteiten anderzijds.
- v. bij de vaststelling van de subsidie door Gedeputeerde Staten wordt bepaald of de subsidie conform de afspraken in de subsidieverlening en dit aanwijzingsbesluit zijn besteed. Als blijkt dat er minder kosten zijn gemaakt of bepaalde (subsidie)voorwaarden niet zijn nagekomen, wordt de subsidie lager vastgesteld.
- vi. Gedeputeerde Staten vorderen betaalde overcompensatie terug en passen de parameters ter berekening van de compensatie voor het vervolg van de openbare dienstverplichting zo nodig aan.

G. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Aanwijzingsbesluit DAEB Servicepunt Energie – Activiteiten EVU.

Aldus besloten in de vergadering van Gedeputeerde Staten van Utrecht, gehouden op 14 oktober 2025 (docnr. USTP- 279699493-64667).

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

*Voorzitter,
mr. J.H. Oosters*

*Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen*